

SOSIAALIPOLIITTINEN KANNANOTTO

Hyväksytty ryhmäkokouksessa 18.5.2021

Tapa, jolla teemme työtä, ei tule pysymään samana. Teknologinen vallankumous, jota parhaillaan todistamme, johtaa ennennäkemättömään tekniseen edistykseen ja uusiin bisnesmahdollisuuksiin. Maailmankauppa, vahva yhteinen valuutta, Euroopan teolliset ja ympäristönormit sekä vahvat sisämarkkinat mahdollistavat menestyvien yritysten myönteisen kehityksen, tuovat enemmän verotuloja ja luovat uusia ja parempia työpaikkoja. Edistys johtaa vaurauteen. Samalla teknologinen vallankumous muuttaa radikaalisti taloudellisia rakenteita, sosiaalijärjestelmiä ja työmarkkinoita.

EPP-ryhmä tukee teknologisen vallankumouksen täyden potentiaalin hyödyntämistä varmistaen samalla, että jokaisella on yhteiskunnassamme mahdollisuus päästä osalliseksi tästä vauraudesta. Ketään ei pitäisi jättää jälkeen, ja meidän on puolustettava sellaisia toimintapolitiikkoja, joissa huomioidaan väestörakenteen muutoksen tuoma haaste. Haluamme edistää tasavertaisia mahdollisuuksia kaikille, erityisesti niille, joihin kriisi on iskenyt pahiten, esimerkiksi haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille, perheille, nuorelle sukupolvelle ja vanhuksille. Me uskomme, että arvomme ovat oikeutetumpia kuin koskaan aiemmin, ja että ne muodostavat vahvimman lähtökohdan tulevaisuuden suunnittelussa. Niissä yhdistyy paras konservatiivinen, liberaali ja kristillissosiaalinen ajattelu. Sosiaalisen markkinatalouden käsite, johon liittyy toisaalta vapauden ja yksilön esteettömän kehityksen välinen tasapaino sekä toisaalta kaikkien yhteiskunnan jäsenten välinen solidaarisuus, on keskeinen vastaus aikamme haasteisiin.

Tavoite on saavutettava ihmisarvoiseen ja ansioihin perustuvan työn tarjoamisen puitteissa, ja sen on johdettava yhteiskuntaan, joka on enemmän kuin yksittäisten pon-

nistelujen summa. Tämä tarkoittaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on toimittava niin, että työn ja kohtuullisen palkan kunnioittaminen varmistetaan. Palkan on annettava ihmisille mahdollisuus ihmisarvoiseen elämään. Tähän liittyvät myös yrittämisen vapaus sekä tasapuoliset toimintaedellytykset kaupankäynnissä, sisämarkkinoilla ja kansainvälisissä kauppasuhteissa. Talouden on kuitenkin oltava kaikkien miesten ja naisten palveluksessa eikä toisinpäin. Vahvat sisämarkkinat, yhteiskunnallinen vakuus ja oikeudenmukaisuus kulkevat käsi kädessä. Haluamme saavuttaa sisämarkkinoiden täyden potentiaalin sekä luoda mahdollisuudet reiluun kilpailuun. Siihen tarvitsemme vähimmäisvaatimukset työturvallisuudelle, haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien suojelemiselle, syrjinnän torjumiselle ja oikeudenmukaista työntekijöiden lähettämistä koskeville normeille sekä heikommissa asemassa olevien alueiden erityistuelle rakennerahastojen kautta.

Sosiaalipolitiikka oli osa Rooman sopimusta, jolla perustettiin Euroopan talousyhteisö, ja joka korostaa kaiken kattavaa pyrkimystä yhteiskunnalliseen edistykseen ja tasapainoiseen talouskehitykseen. On meidän velvollisuutemme jatkaa tätä perinnettä ja tuoda se 2000-luvulle. Kun EU:n kuusi alkuperäistä jäsenvaltiota yhdisti voimansa vuosina 1957-1958, ne kohtasivat myös ennennäkemättömiä taloudellisia, yhteiskunnallisia ja teknologisia muutoksia. Ne tiesivät, että edistykseen on oltava sekä taloudellista että sosiaalista. Jokaisella on siinä omia kykyjään vastaava osansa uuden yhteisön ja yhteiskunnan luomiseksi. Yhteisö perustuu vapaaseen, avoimeen ja oikeudenmukaiseen sosiaaliseen markkinatalouteen, joka mahdollistaa talouksien kasvun sekä köyhyyden ja epätasa-arvon vähentämisen.

Mahdollisuuksien säilyttäminen Covid-19-pandemian aikana

Sitoutuminen sosiaaliseen markkinatalouteen on nyt tärkeämpää kuin koskaan aikaisemmin. Covid-19-pandemian syvä taloudellinen ja sosiaalinen vaikutus on vain viimeisin esimerkki siitä, miksi meidän on käsiteltävä sosiaalisia ongelmia Euroopan tasolla. Jokaisen yksityiskohdan erillisen sääntelemisen sijaan meidän on tuettava jäsenvaltioita ja varmistettava, että yhdenvertaiset mahdollisuudet pysyvät eurooppalaisen hankkeen keskiössä, samalla kun kunnioitamme tois-sijaisuusperiaatetta.

Covid-19-pandemiolla on suhteettoman erilainen vaikutus eri jäsenvaltioihin, eri alueisiin ja eri yhteiskuntaryhmiin, ja kaikista haitallisista vaikutuksista on ollut haavoittuvaisimmassa asemassa oleville ryhmille. Pandemia on tuonut esiin monenlaista olemassa olevaa epätasapainoa ja kiihdyttänyt vaarallisia sosiaalisia kehityssuuntia. Monia elinkeinoja uhkaa talouden laskusuhdanne. Tämän vuoksi hyväksyimme Euroopan tason toimien, kuten SURE-välineen, lisäämisen kansallisiin toimiin, jotta voimme tarjota kertaluonteisen avun taloudellisen ja sosiaalisen yhteisvastuun aikaansaamiseksi Euroopassa. Tämä lainoihin perustuva järjestelmä sulkee pois moraaliset uhat pandemian aikana antamalla kaikille EU:n jäsenvaltioille tarvittavat välineet turvaverkon tarjoamiseen, kansallisten työajan lyhentämisyhteistyön tukemiseen ja laajojen lomautusten välttämiseen. Euroopan komission myöntämien yhteisten lainojen avulla rahoitettu ja jäsenvaltioiden takaama väline on selkeä merkki eurooppalaisesta solidaarisuudesta kriisin aikana.

Me näemme SURE-välineen vastaavan eurooppalaista työttömyysvakuutusjärjestelmää, josta komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen ilmoitti nyt kun pandemian taloudelliset seuraukset kestävät kauemmin kuin aiemmin ennustettiin. Välinettä olisi siksi pidennettävä tämänhetkisen poikkeustilanteen keston ajaksi, ja sen olisi jatkossakin perustuttava lainoihin, ja se olisi otettava käyttöön vain vakavan ulkoisen talouden häiriön takia.

Keskeisten taitojen kehittäminen tulevaisuutta varten

Osana Covid-19-pandemian torjuntaa haluamme vahvistaa talouksiemme kilpailukykyä

varmistamalla, että yhteiskunnassamme jokaisella on työn löytämiseen tarvittavat taidot, jotta he voivat käyttää kykyjään. Tämä koskee erityisesti nuorta sukupolvea, joka kärsii nyt Covid-19-pandemian aiheuttamasta kriisistä. Meidän on investoitava inhimilliseen pääomaan ja tietoon, jotta voimme vastata nykyaikaisten työmarkkinoiden vaatimuksiin. Erityisesti nuoren sukupolven työttömyysaste on korkea, samalla kun monet työnantajat eivät löydä henkilöitä, joilla on oikeanlaista osaamista täyttämään vapaita työpaikkoja.

On välttämätöntä vahvistaa EU:n koulutusohjelmia sekä mukauttaa koulutus tulevaisuuden talouden ja yhteiskunnan tarpeisiin, tukea työntekijöitä ja opettajia kehittämään keskeisiä taitoja sekä investoida digitaaliseen infrastruktuuriin. Merkittävä osa elpymissuunnitelman Next Generation EU -välineen puitteissa myönnettyistä varoista pitäisi käyttää ammatilliseen täydennyskoulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Toivomme myös EU:n kehittävän uusia digitaalisia alustoja rajatylittävää koulutusta ja työmahdollisuuksia varten.

Näitä toimia ei pitäisi rajoittaa käytettäviksi vain välittömään elpymiseen. Ennusteet osoittavat, että tulevaisuudessa yhä useammat ihmiset EU:ssa työskentelevät korkean osaamistason töissä ja samalla tarve matalan osaamistason työpaikoille laskee. Osallistavia opetus- ja koulutusjärjestelmiä on uudistettava ja päivitettävä, jotta työntekijöiden osaaminen voidaan sovittaa vastaamaan työmarkkinoiden vaatimuksia, myös vihreän kehityksen ohjelma ja digitalisaatio huomioidaan ottaen. Kaiken kaikkiaan toimintapolitiikan on oltava linjassa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin, vihreän kehityksen ohjelman ja digitalisaation kanssa.

Koulutus on investointi yhteiseen tulevaisuuteemme ja yksi tärkeimmistä välineistä kunkin yksilön kehityksen ja itsensä toteuttamisen kannalta. Se vaikuttaa myönteisesti sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, joka on edellytys talouskasvulle, työpaikkojen luomiselle ja työllisyydelle.

Digitaalisten sisältöjen sisämarkkinat: mahdollisuuksia ylisääntelyn sijaan

Uskomme, että digitalisaation lisääntymisen työmarkkinoilla ja uusi digitaalinen teknologia pitäisi nähdä mahdollisuutena eikä uhkana. Toivomme, että digitaaliset liiketoi-

mintamallit ja niihin liittyvät uudet työmahdollisuudet kukoistaisivat Euroopassa. Haluamme, että Euroopasta tulee maailman yrittäjyyskeskus.

Haluamme, että verkkokaupat, sovellusten tarjoajat ja keikkatalous ovat verovelvollisia ja että niihin pätevät työmarkkinoiden säännöt aivan kuten tavanomaisiin yrityksiinkin, ja että ne tarjoavat kuluttajansuojan ja ovat luotettavia.

Työmarkkinoiden digitalisaation, mukaan lukien alustatyön, pitäisi kunnioittaa työmarkkinaosapuolten työtä eikä sen pitäisi johtaa uudenlaisen työsuhdetilanteen syntymiseen. Vastustamme pakkoyrittäjyyttä ja toivomme, että työntekijöiden ja toimeksisaajien työsuhdetilanteen välille tehdään selvä ero. Startup- ja pk-yritykset voivat vapaasti käyttää innovatiivisia työn järjestämisen malleja ilman että ne vaikeuttavat reilua kilpailua, rikkovat työmarkkinasääntöjä tai välttävät sosiaaliturvamaksuja.

Työntekijöiden pitäisi myös pystyä hyötymään digitalisaation prosesseista, kuten etätyöskentelyn oikeudenmukaisista puitteista ja tekoälyä hyödyntävistä tukijärjestelmistä, ja pystyä silti käyttämään oikeuttaan olla tavoittamattomissa. Haluamme varmistaa, että työn monipuolisuus sekä työajan ja -paikan joustavuus ovat valittavissa vapaaehtoisesti eikä niillä rikota työntekijän oikeuksia.

Puitteiden tarjoaminen minimipalkan sääntelyn sijaan

Pidämme tervetulleena komission päätöstä olla kehittämättä sitovaa mallia minimipalkan määrittämiseksi. Sen sijaan kannattamme komission ehdotusta yhteisestä eurooppalaisesta tavasta varmistaa kunnollinen ansio kaikille sekä poistaa epäoikeudenmukaiset käytännöt ja työntekijöiden sosiaalista suojelua koskevien normien heikentäminen. Ehdotuksessa on keskeistä, että säilytämme jäsenvaltioiden pysyvät oikeudet ja toissijaisuusperiaatteen, jotka ohjaavat sosiaalipoliittista lähestymistapaamme.

Euroopan vauraus ei perustu keskitettyyn päätöksentekoon, vaan jäsenmaiden ja alueiden lakien, tapojen ja perinteiden kunnioittamiseen, erityisesti sellaisella arkaluontoisella alalla kuin sosiaalipolitiikka. Eurooppalainen henki ja ihmislähtöinen taloudellinen ja sosiaalinen lähestymistapa sisältää myös yhtenäisyyden ja osallisuuden tunteen, ja tarjoaa ratkaisuja (työssäkävien) köyhyyden, epäreilujen toimintatapojen ja

matalinta sääntelytasoa hyväksikäyttävän kilpailun estämiseen. Ehdotuksen eurooppalaisesta minimipalkasta olisi oltava linjassa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin 6. periaatteen kanssa, jotta kaikilla olisi mahdollisuus kohtuulliseen elintasoon riippumatta siitä, missä he työskentelevät.

Kansallisten perinteiden kunnioittamisen sekä työmarkkinaosapuolten vapauden ja niiden aseman vahvistamisen olisi oltava ehdotuksen ytimessä. Siksi emme yritä muuttaa sitä, mikä toimii hyvin kansallisella tasolla, vaan pyrimme vahvistamaan olemassa olevia kansallisia järjestelmiä kiinnittäen erityistä huomiota sosiaaliseen vuoropuheluun, keskitettyihin sopimusneuvotteluihin ja niiden sitoviin vaikutuksiin. Toissijaisuus ja yhteisvastuu kulkevat käsi kädessä ja ovat saman kolikon kaksi puolta. Meidän on kuitenkin kehitettävä vähimmäisvaatimuksia sisältäviä turvaverkkoja, jotta kaikille työntekijöille unionissa voidaan varmistaa oikeudenmukainen palkka ja että matalapalkka-alat, epätyypilliset ja epävarmat työolot ja sosiaaliturvajärjestelmien purkamisen voidaan lopettaa.

Jos jäsenvaltiot päättävät asettaa minimipalkan vapaasti jäsenvaltion tai sen työmarkkinaosapuolten päättämälle tasolle, haluamme varmistaa, että se vastaa selkeästi määriteltyjä vähimmäisvaatimuksia työntekijöiden, heidän ihmisarvonsa ja EU:n perusperiaatteiden mukaisesti. Toissijaisuusperiaatteen nimissä vastustamme oikeudellisesti sitovia suosituksia ja kriteereitä vähimmäispalkan tason määrittämiseksi.

Oikeudenmukaisuuden varmistaminen torjumalla väärinkäytöksiä

Sisämarkkinoiden avoimuus ja kaikille tarjolla olevat mahdollisuudet voidaan taata vain, jos EU omaksuu vahvan kannan kaikkiin väärinkäytöksiin. Ensisijaisena tavoitteenamme on, että Euroopan työviranomaisesta tulee täysin toimintakykyinen, jotta se voi tukea ja vahvistaa kansallisten työsuojeluviranomaisten valmiuksia sekä työmarkkinaosapuolia. Näin voidaan varmistaa oikeudenmukainen liikkuvuus ja työntekijöiden oikeuksien toteutumisen tehokas rajatylittävä valvonta sekä puuttua tehokkaasti sosiaaliturvan väärinkäyttöön, hyväksikäyttöön ja polkumyyntiin läheisessä yhteistyössä kansallisten ja alueellisten viranomaisten kanssa.

Väärinkäytösten välttämiseksi ja työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi

miseksi koko sopimuspuoliketjussa meidän täytyy puuttua väärinkäytöksiin alihankinnassa, jossa käytetään keinotekoisia järjestelyjä, kuten postilaatikkoyrityksiä, näennäistä vuokratyötä ja näennäisyrittäjyyttä.

Meidän on pyrittävä tekemään sosiaaliturvatietojen sähköisestä vaihtojärjestelmästä (EESSI) täysin toimiva niin pian kuin mahdollista, jotta voimme antaa sekä kansallisille viranomaisille että Euroopan työviranomaiselle oikean työkalun väärinkäytösten tunnistamiseen. Järjestelmä mahdollistaa rajatylittävän tietojen vaihdon sosiaaliturvalaitosten välillä ja nopeuttaa yksittäisten tapausten käsittelyä aiheuttamatta ylimääräistä taakkaa yrityksille tai työntekijöille. Lisäksi meidän olisi siirryttävä käyttämään digitaalista eurooppalaista sosiaaliturvatunnusta, jota tarvitaan oikeusvarmuuden, oikeudenmukaisen liikkuvuuden ja työntekijöiden oikeuksien suojelun ja valvonnan varmistamiseksi.

Tämä edistäisi todennäköisesti sosiaaliturvaan liittyvien oikeuksien turvaamista yli rajojen, estäisi hyväksikäyttöä ja parantaisi Euroopan työviranomaisen toimeenpanovalmiuksia.

Perheystävälliset toimintapolitiikat

Tuemme perheystävällisiä toimintapolitiikkoja, joilla autetaan lapsia saamaan parempi alkua elämälle ja vanhempia löytämään tasapaino uran ja perhevelvoitteiden välillä. Lapsen elämän suunta riippuu suuresti vanhempien hänelle antamasta ajasta ja huolenpidosta ensimmäisten elinvuosien aikana. Olemme huolissamme koulunkäynnin keskeyttävien lasten määrästä, sillä he ovat vaarassa päätyä myöhemmin työttömiksi ja köyhyyteen, ottaen myös huomioon, että tilanne toistuu usein sukupolvesta toiseen.

EU:n ja sen jäsenvaltioiden on rohkaistava työnantajia tarjoamaan vanhemmille perheystävällisiä järjestelyjä, kuten etätyöskentelymahdollisuuksia, väliaikaista työajan lyhentämistä ilman merkittävää palkan leikkaamista sekä ammatillista liikkuvuutta lapsen hoidon ja kasvatuksen takaamiseksi. On tärkeää ottaa opiksi pandemiakriisistä saaduista kokemuksista, jotka liittyvät etätyöskentelyn sääntelyyn työnantajia ja työntekijöitä vahingoittamatta.

On meidän velvollisuutemme luoda ja parantaa EU:n toimintapolitiikkoja, joilla varmistetaan lasten ja nuorten oikeuksien kunnioittaminen ja heidän hyvinvointinsa.